

אור במרכז החום צוות מיוחד ברפת גלגל

יוסי מלול - משק הבקר והחלב
hmb-malul@icba.org.il

לא קל לחיות בבקעת הירדן - חם, חם מאוד עם טמפרטורות שמגיעות לעתים עד 46 מעלות בקיץ. כמוכן, שלא פשוט כלל לגדל פרות ולייצר חלב בתנאים כאלה. רבים לא נתנו הרבה סיכויים לשלוחת חלב באזור הבקעה והנה כאן ממש, בחום המהביל שנמשך חודשים ארוכים בשנה, מצליחים לקיים רפת, לתת רווחה לפרות ולייצר חלב באופן ראוי.
רפת גלגל במרכז הבקעה וצוות מזהים בגיבושו - 4 נשים ושני גברים - כולם חברים!

הכי טוב לגור בו, אני אוהבת את הבקעה, הנוף, מזג האוויר, האנשים. קיבוץ קטן עם קהילה מיוחדת. גלגל קמה ב-1973 באזרוח של גרעין בני משקים. ב-85 היה משבר גדול ועזיבה המונית. הגרעין שלי היה אחרי שחרור מהצבא וגלגל כמעט התחילה מחדש. היינו 80 חברים וכיום יש 46 שהם כ-20 משפחות וגם רווקים. לפרנסת חברי הקיבוץ יש לול הודים ענק, 800 דונם מטע תמרים, בית אריזה חדש לתמרים ולענבים, כרם ענבים למאכל, בית דפוס, השכרת דירות. רוב החברים עובדים בגלגל ומעטים בחוץ. הרפת נבנתה ב-1985 וכיום יש בה 300 חולבות, את שלוחת הפיטום סגרו והוסיפו חצר לפרות אחר ההמלטה. הרפת חברה באמבר ומחזיקה מרכז מזון עצמאי - נושא המזון מורכב מאוד, כי יקר להביא אוכל לרפת וכל הובלה נשקלת במשורה בגלל מחירה הגבוה. לציפי יש מחמאות רבות לגבי עדין שמלווה את הרפת ואת ההזנה-

רפת גלגל מיוחדת בהרבה מובנים - רפת צעירה יחסית, ממוקמת באחד האזורים הקשים מבחינה אקלימית, רחוקה משדות הירק והתחמיץ וגם יש לה רוב נשים ברפת - 4 נשים שעובדות בה שנים רבות, אוהבות את עבודתן ומגיעות אליה בשמחה ובסיפוק, בלי חשבון זמן וקושי.
ציפי שמאע מנהלת את הרפת ומפרגנת לה ולקיבוץ - "גלגל זה המקום

חום הקיץ מעיק ביותר - למזו לחיות איתו

רפת גלגל בבקעת הירדן

שרית ביונקייה - הנשים יודעות להפעיל את כל הכלים

אדריאנה למדה להזריע ומגיעה לתוצאות טובות מאוד

ציפי במכון החליבה - 5 חליבות בשבוע

"אנחנו מחזיקים מקצועית, גם בזכות גבי שמלווה מקרוב את כל הנושאים המקצועיים."
הנהלת המשק מתייחסת באופן חיובי לרפת ומסייעת לה להתפתח.

העבודה עם בעלי חיים מחייבת - קודם מתכננים את העבודה ברפת ואחר כך בודקים מה קורה בבית. מסדרים את החליבות ואח"כ מטפלים בענייני הבית. הבעל יודע על סדר היום הצפוי וגם הוא מתארגן לפיו

צוות העובדים

יש 7 עובדים - 6 חברים ותאילנדי, בתוספת נער לפני גיוס.
ציפי שמאע, 47, 4 ילדים 7-22 - מרכזת את הרפת
אדריאנה פרקש, 47, 4 ילדים 11-24 אחראית בריאות ומזריעה
קרן צדוק, 36 - גידול עגלות ועגלים, מחליפה בהזנה
שרית שרון, 35, 3 ילדים 8-14 - יונקיסטית
פפה רחמן, 60 - איש ההזנה - לא חולב
איציק לוי, 36 - אחזקה
גם הילדים של חברי הצוות עובדים ברפת.
"כל מי שנמצא ברפת רוצה להיות בה, אוהבים את העבודה ומרוצים
גם מהסיכומים הכלכליים, בהתחשב עם המיוחד במקום שלנו."

איך מתארגנת העבודה ברפת?

"כל העובדים (למעט פפה) חולבים 5 חליבות בשבוע, יש יום פנוי בשבת שבה חולבים התאילנדים בגלל הכשרות - הם מגיעים מהמטע ומהלול. החליבה נמשכת 3 שעות והחלב מובל למחלבת אלון תבור. רוב חברי הצוות מחליפים בסלף ועושים הזנה. אני מאמינה בגישה שכולם עושים הכול, על אף שלכל אחד יש נישה שלו ואם הוא יוצא לחופש יש לו (או לה) מחליף.

מקרבות אוכל עם השופל, מגרדות חצרות וכל העובדות יודעות לעשות הכול - יש גמישות גדולה בהפעלת הצוות."

קרן צדוק עובדת ברפת שנים רבות ומרגישה הזדהות גדולה עם הענף ועם חברי - "בגיל 8 ידעתי שאהיה רפתנית כי דוד שלי היה רפתן בכפר מנחם. רפת זה המקום, ריכזתי שנתיים, הייתי בת 24 ובגיל 26 כל החברים שלי הלכו וכך נשארתי בלי חברה. הביאו מרכז שכיר ואחר כך ציפי הגיעה ויש סיבה להישאר.

נסעתי לארצות הברית וחזרתי לגלגל כי זה הבית ונשארתי חברה בקיבוץ - לגלגל זה מקום טוב לחיות בו. הצוות הוא של חברים בלבד והוא לפני הכול - חשוב מהמבנים ואף מהפרות."

ארוחת הבוקר היא המרכז החברתי ברפת

העבודה עם בעלי חיים מחייבת - קודם מתכננים את העבודה ברפת ואחר כך בודקים מה קורה בבית. מסדרים את החליבות ואח"כ מטפלים בענייני הבית. הבעל יודע על סדר היום הצפוי וגם הוא מתארגן לפיו. הכול תלוי בחליבות ובסדר היום ברפת ועדיין, כל העבודה בבית מחכה לנו כשאנחנו חוזרות מהרפת.

המשפחות יודעות שרפת אינה עבודה משרדית, אלא פעילות שדורשת התמסרות ואפילו בעת ארוחת הערב, כאשר יש המלטה קשה. הבעל מעיר את הילדים בבוקר ולוקח אותם. כאשר זה לא מתאפשר אז מגיעים לרפת ואחר כך, חוזרים להעיר את הילדים. הבית הוא המשרה השנייה של כל אישה וגם שלנו, אם כי היא יותר פיזית וקשה.

מנהלת אישה - לי כמרכזת יש רגישות מיוחדת להורים ברפת ואם לאחת האמהות יש קשיים עם הילדים, אעזור לה ואתחשב במצבה. מתחשבת בכולם, באמהות ובילדים, כי אני באה מאותו מקום. יש הזדהות עם החיים האישיים - זה היתרון של מנהלת רפת בצוות של מבוגרים. יש צורך של אישה-אמא להתחשב בטיפול בילדים ובהתנהלות שלה עם מטלות הבית - גם גבר מנהל ראוי שיתחשב בצרכיה המיוחדים של אישה עובדת.

איך מסתדרים עם צוות חברים שחיים איתם צמוד גם במערכות החיים מחוץ לעבודה?

אנחנו עוזרים אחד לשני - גם שכנים, גם חברים ולנהל את כולם זה די מורכב...

יש ארוחת בוקר עשירה שבה נפגשים ומחליפים חוויות. ימי הולדת זה פולחן - מביאים עוגה ומתנה, שרים והכול בסוף ארוחת הבוקר. בחגים מרימים כוסית.

מדברים הרבה על דור המשך - איך הנושא מטופל בגלגל שהוא קיבוץ צעיר?

"יש כמה ילדים שעובדים וזה "אטרף" שלי. לא קל לעבוד עם צעירים, בכל שנתון יש ילד שעובד ברפת ואני מטפלת בהם כמו ילדי שלי. יש הצלחות טובות גם עם ילדים מתקשים כולל הרבה שעות שיחה.

יש גם בנים ובנות של הנשים, **יניב, בר וגל** שעובדים ברפת, אם באופן מלא ואם כמחליפים - הם מקבלים תמורה בעבור החליבות ותורמים כל השנה.

אני משקיעה מאמצים רבים בדיאלוג עם הילדים, זה שואב הרבה אנרגיות ויש גם הרבה סיפוק.

גד ואסף יודעים שהם חייבים תעודה טובה, למרות העבודה ברפת שגם גוזלת זמן. מפרגנים להם ומצפים מהם להיות טובים גם בלימודים. ברפת מודרנית יש קושי למצוא עבודה לכל הילדים כי כמות העבודה מוגבלת.

ציפי וחברות הצוות מתכוונות לעבוד ברפת עד הפנסיה, כי יש אווירה תומכת וכיפית.

זה גם כפי גדול לבקר ברפת שמחה ודינמית שחבריה מגיעים עם הרבה מוטיבציה ורצון - אחלה רפת! (בקשת סליחה מפפה ומאיציק על שהפעם התמקדנו בנשים בלבד - הן הרוב). ■

אדריאנה בקלטור הסככות

הכשרה מקצועית

שרית וציפי עשו קורס יסודות ואחר כך השתלמה ציפי בניהול. אדריאנה למדה להזריע בשיאון ומזריעה ברפת מ-2003. התוצאות המקצועיות הולכות ומשתפרות, עשו שינוי בצינון ובעקבותיו הגיע שיפור גדול. אדריאנה נחשבת כחברת סגל של העובדים בשיאון, היא נוסעת פעם בחודש לאתר דרום להצטייד בזרמה ובעזרים. "זה נוח שיש מזריעה בבית וזה מקדם את הרפת כי מזריעים מתי שצריך, גם בשעות שמזריע לא יכול להגיע."

באנו לרפת כאמהות, הייתי ברפת לפני לידה. לקחנו את נושא האימהות בחשבון ורצינו לבוא לרפת מתוך אהבה לפרות ולבעלי החיים

מזריעים כל השנה מלבד בחודש ספטמבר שבו לא מזריעים כי אין התעברות כלל. הרפת עמדה על 28 ליטר בקיץ וכיום מגיעים ל-32. פועלים להזזת ההמלטות - בעבר היה ריכוז המלטות והיום יש המלטות לאורך 11 חודשים.

קשה להחזיק פרות בגלגל, הקיץ כבד וכמעט ללא נשוא, עגלים מתו בגלל החום וכך מקלחים ומצננים - כל היום וכל הלילה. "בתנאי השטח והאקלים 44-48 מעלות ובאוגוסט קבוע יש 46, הצינונים עוזרים מאוד והפרות לא מלחיתות."

איכות הסביבה - המים של הרפת הולכים לברכות חמצון ומשם להשקיית התמרים, ממצקים במאצרות והזבל היבש הולך למתקן קומפוסט שמאושר על ידי הרשויות.

איך משלבים את המשולש אישה - אמא - רפת?

ציפי לא מרגישה נוח עם השאלה כי היא לא רואה בזה מיוחדות, אלא שילוב של כל עובד עם צורכי המשפחה והעבודה. לאחר מחשבה היא מסכימה שנשים בצוות ובמיוחד בניהול, מביאות יותר רגישות לצרכים של אחרים.

"באנו לרפת כאמהות, הייתי ברפת לפני לידה. לקחנו את נושא האימהות בחשבון ורצינו לבוא לרפת מתוך אהבה לפרות ולבעלי החיים. אדריאנה הגיעה עם 4 ילדים ולכל הנשים זו קריירה שנייה אחרי עבודה קודמת.